

Historie české hispanistiky: vývoj po roce 1989

Kristýny Baštové

2018

Autorka si k uchopení svého tématu zvolila metodologický rámec dosti vzdálený svému studijnímu profilu a patrně právě z tohoto důvodu jej nedokázala uspokojivě naplnit. Spíše než o historii hispanistiky po roce 1989 se v případě předkládané práce jedná o telefonní seznam kateder a ústavů, na nichž se u nás vyučuje španělština, a učitelů, kteří učí tamtéž. Tento zcela banálně popisný přístup je patrný již z použité literatury a dalších zdrojů. Kromě paměti Josefa Forbelského a několika pamětních článků dalších českých hispanistů autorka čerpá z komerčních seznamů vysokých škol pro uchazeče (např. ona v úvodu práce sveřepě citovaná Černá 2009, což není nic jiného než průvodce pro uchazeče o studium na VŠ) či z webových stránek „analyzovaných“ ústavů. Jaký je účel a smysl takové práce? Těžko odhadnout.

Úvodní kapitoly zaměřující se na tak komplikované otázky jako: kde všude se ve světě mluví španělsky? (s. 11) jsou dle mého soudu skutečně pod úrovní bakalářské práce (a upozorňují studentku, že nebyly v zadání požadovány). Pátrání po jejich smyslu pro téma bakalářské práce, tj. pro popis vývoje české hispanistiky po roce 1989, očividně postrádá smysl. Cílem práce má přece být „zmapovat vznik, rozvoj a současný stav center české hispanistiky po roce 1989“, jak se praví v zadání, a nikoli sdělovat čtenáři, že se španělsky mluví v Mexiku a v Kolumbii a že na Institutu Cervantes je knihovna Carlose Fuentesese.

Autorka také tápe v jazyce českém, a to jak v udržení jednotné stylové roviny tak v užití lehce odborné terminologie. Jako příklad posledního bych uvedl její formulaci ze strany 20: „před druhou světovou válkou v Čechách neexistovaly iberoamerické studie, a to ani v podobě odborného výzkumu, ani jako univerzitní studijní obor.“ Iberoamerické studie nebo iberoamerická studia? Studie jako analýza nějakého problému nebo studium (plurál studia) jako institucionalizovaná výuka?

V úvodních kapitolách historického nástinu počátků hispanistických studií v Evropě a v Čechách autorka pronáší několik z hlediska faktografie i jejího výkladu diskutabilních konstatování, za které bych příkladem citoval větu: „počátky romanistiky [nebo měla autorka na mysli hispanistiku?] jako vědního oboru se datují k vydání gramatiky *Gramática de las lenguas románicas* (autor Friedrich Diez) v letech 1836-1843“ (s. 20). Diez napsal tuto gramatiku španělsky? Autorka má patrně

na mysl *Grammatik der romanischen Sprachen* (Bonn 1836-1838) a jako badatel pouštící se do historie romanistiky by měla vědět, že odborným komunikačním jazykem jejích počátků byla, vedle francouzštiny, především němčina. Jaký vztah má Diezovo badatelské úsilí z počátků formování romanistických studií (mimořádně zaměřené jako u ostatních průkopníků našeho oboru zpočátku především na okcitanistiku a „provensálské“ trubadúry – byť nevím, jestli si je autorka vědoma, že jednou z prvních odborných Diezových prací je pro její téma kuriozně rozbor starošpanělských romancí) k české hispanistice po roce 1989? Jakou má toto poněkud nepoučené a kulhající shrnutí 150 let vývoje romanistiky ve dvou odstavcích výpovědní hodnotu?

A jisté výhrady lze učinit i k jejímu popisu moderní situace. Například její vylíčení historie pražské hispanistiky se opírá především o publikaci Šoubová, Housková, 2010, ale bohužel jsou zcela opominuty naprosto zásadní vícesvazkové *Dějiny Univerzity Karlovy* (Praha, 1995), kde je v jednotlivých kapitolkách k pražské romanistice (mimořádně po rozdělení pražské univerzity v roce 1882 na c. k. německou universitu Karlo-Ferdinandovu a c. k. českou universitu Karlo-Ferdinandovu do roku 1945 postupně duplikované!) a potažmo hispanistice nachází mnoho užitečných informací (například k problematice vzniku Střediska iberoamerických studií UK autorkou traktované na s. 21).

Skutečně roztomile (v ironickém smyslu) působí v pasážích o dějinách brněnské univerzity extempore s Leošem Janáčkem, kterého si děkan Arne Novák „nesmírně vážil“, Janáčkův vztah byl zase „vřelý“, a tak fakulta držela Janáčkovu autorská práva (s. 26). Jakou souvislost má toto sdělení s mapováním dějin české hispanistiky po roce 1989?

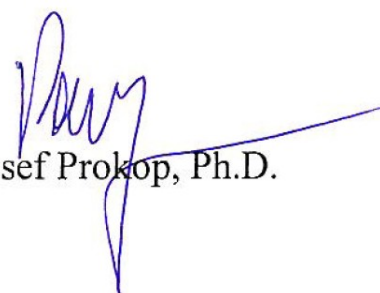
Následující slovníkové medailonky zcela namátkově vybraných hispanistů (nestálo bývalo za to stanovit alespoň nějaká objektivní kritéria pro jejich výběr či alespoň jejich řazení - kromě řazení dle aktuální příslušnosti k univerzitě? Přičemž úvodní autorčino ohrazení, že „se nejedná o úplný seznam, pouze o reprezentativní výčet“ (s. 34) za legitimní vysvětlení nepovažují) mají snad jen ten přínos, že jsou zkompileována na jedno místo, avšak smysl tohoto počínu zůstává opět nejasný.

Celkový dojem z práce bych tedy shrnul jako promarněnou příležitost. Promarněnou příležitost zmapovat především jednotlivé lidské osudy českých hispanistů 20. století na pozadí jednoho z klíčových okamžiků českých dějin 20. století (rok 1989), osudy, kterou jsou mnohdy téměř románově dobrodružné a velmi poučné jak z hlediska odborně hispanistického tak obecně lidského. Tato možnost se očividně nabízela (a byla požadována v zadání) ovšem autorka se jí bohužel nechopila.

Přesto však vzniklo 64 stránek textu, autorka pracovala s prameny a se sekundární literaturou a dala práci formální náležitosti u kvalifikačních prací požadované. Z těchto posledně uváděných důvodů tedy práci doporučuji k obhajobě, avšak navrhuji

ji ohodnotit známkou **dobře**.

V Českých Budějovicích, 1. 6. 2018

PhDr. Josef Prokop, Ph.D.